

## Bűn vagy betegség?

A szenvedély nemcsak függést és betegséget jelent, de túlfűtött elkötelezettséget és odaadást is, ami a rosszban való kitartásában ösztönzi és erősíti az embert.

3. oldal

## A szigorú Kálvin

Kálvin János szerint az egyházfegyelem olyan gyeplő, mellyel a Krisztusnak ellenszegülőket kell féken tartani, mert aki Istené, az nem cselekedhet az Ő akarata ellen.

3. oldal

## A játékfüggőség

„A sorstársaim között döbrentem rá, hogy ez betegség, és egyáltalán nem a pénzről szól, hanem a saját elrontott életünkről.” – vallotta egy gyógyulófélben levő játékfüggő saját sorsáról.

5. oldal

# HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA ● 2016. ÁPRILIS 17. ÉVFOLYAM 7. SZÁM



## Eljátszott kegyelem

Minden keresztyén ember életében az egyik legnagyobb kísértés Jézus Krisztus váltság-halálának könnyelmű fogadása. Mint ami kijár, és így is, úgy is van. A kereszthalál megszabadít ugyan a bűntől, és fel is szabadítja az embert terhei alól, ám ez a felszabadulás ne váljon könnyelműséggé! A kegyelem nem olcsó, nem szabad magától értetődőnek venni, mert ez veszélyes irányba vezetheti a szívet. Milyen sokszor ott van a szív mélyén a gondolat, hogy nem kell aggódní a bűn miatt, azt úgy is megbocsátotta és eltörölte a mi Urunk. Ez nem más, mint az olcsó kegyelem, játék a bűnbocsánattal és az üdvösséggel. Az Írás gyakran figyelmeztet a kereszthalál súlyára, Isten fiának szenvedésére, ami elképzelhetetlenül nagy ár az ember nyomorult, értéktelen

életéért. Félelemmel és rettegéssel vigyék véghez a ti üdvösségeteket – figyelmeztet Pál is. Krisztusban való üdvösségünk felfoghatatlan értéke olyan örömmel kell eltöltsön bennünket, amelyik bár felszabadultan örül, mégis minduntalan megkérdézi önmagát: hogy lehet, hogy engem is így tud szeretni az én Uram? Mit lát bennem, miért halt meg értem, miért vagyok ilyen fontos és értékes neki? Urunk értünk történt halálában való hálás öröm és a bennünket érthetetlen módon körbe vevő szeretetre való állandó rácsodálkozás megóv attól, hogy magától értetődőnek, olcsónak tartjuk a kegyelmet és az üdvösséget. Az olcsó, könnyelmű kegyelem bűnre bátorít fel, ami nem csak Urunk megszomorítása, hanem az üdvösség eljátszása is.

## Játék az életekkel

Az európai migránsválságnak minden tragédiáján túl van egy sötét, gonosz oldala. Nem a hozzánk özönlők magatartásának, hitének és világszemléletének idegensége vagy éppen barbarizmus a gonosz. Rossznak rossz, és kétségtelenül rossz következmények egész sorát fogja kiváltani, de ennek a jelenségnek az igazi gonoszsága másból van.

Az emberi lét végtelen, feneketlen kút, mondja Thomas Mann, és ebből a kútból végtelen gonoszság is felfakadhat, ha lehetősége van rá. Mert a gonoszság kiteljesedéséhez mindig szükség van az erőre, a hatalomra is mint eszközökre. A gonoszság önmagában tehetetlen, ártani nem tud, és ezért mint minden szellemi valóság, a Gonosz is keresi a megtestesülést. Nem véletlenül kígyó alakjában mutatkozott meg az első ember előtt, mert a kígyónak van ugyan gyilkos mérge, ravasz-sága és gonoszsága, de nincsenek kezei és lábai. Ő csak rávesz, rábeszél, de tenni nem tud, ahhoz szüksége van az emberre. Az ember pedig mindig valami másra vágyik, mint ami neki adatott, ezért a Gonosz szolgálatába áll.

A menekültválság megmutatta a politikai hatalom embertelenségének és gonoszságának egy eddig nem ismert arcát. Eddig a legrosszabb, amiről a történelem tudott, az a néptömegek kiirtása volt. Ám most kiderült, hogy van ennél gonoszabb dolog is. (folytatás a 2. oldalon)

## Játék az életekkel

(folytatás az 1. oldalról)

A szíriai háború négy éve tart már, és évekig senkit nem érdekelt, hogy mi is történik ott az emberekkel. Azok, akiknek hatalma lett volna megállítani az erőszakot, nem tettek semmit, sőt, fegyverrel árasztották el az országot. Ez a politikai és katonai hatalommal rendelkezők első gonoszsága, az erősebb állandó bűne: nem érdekli, mi van a másikkal. Káin így fogalmazta ezt meg: avagy őrizője vagyok én az én atyámfjának?

Aztán a tavaly nyáron mintegy jeladásra elindult több százezer ember a polgárháború poklából Európa felé. A közel kétmillió menekültet elhelyelő közéleti ideiglenes táborok elkezdtek ontani az emberáradatot. Azok pedig magukkal vontak még sok százezer embert a térségből, akik pénzt, jövőt, kalandot keresni indultak el. Ez volt a hatalmasok második gonoszsága: rájöttek, hogy a menekültáradat felhasználható más országok ellen, egy egész kontinenst meg lehet vele bénítani, gazdasági és politikai alkudozásokban fel lehet az embertömegeket használni.

Most éppen leültek a hatalmasok, megbeszélék a dolgaikat, alkudoztak, fizettek egymásnak és megállították az emberáradatot. Európa csendes, újra csendes. Egy ideig. Mert közben újra csak gyűl az emberáradat, mint fortyogó fazék várja, hogy egy gonosz játék újra megnyissa a csapokat. Játék az életekkel, a sorsokkal.

Európa jogos féltése és a menekülőkkel szembeni nem mindig jogos félelem sok európaít gyűlöletre vezetett, amit aztán megint csak felhasznált a politika a maga céljaira. A gyűlölet mindig jól fizető politikai tőke, amit használ is a hatalom. Ez a harmadik gonoszság: játék a félelemmel.

A legnagyobb gonoszság, amit emberrel művelni lehet: nem megölni, hanem dróton rángatni, háborús eszköznek felhasználni, sorsát és életét bonyolult hatalmi játékokba bevonni, majd ha már nincs haszna, akkor magára hagyni, a tengerbe fojtani. A jobb világba születettek pedig félelemben tartani. Gonosz játék ez a lelkekkel, sorsokkal, életekkel.

Nem csak a tudomány fejlődik, de az emberi gonoszság is egy új szintre lépett: az életekkel való gonosz játék eddig soha nem látott méreteket öltött. És a játék folytatódik, hiszen még csak ezután indulnak el a világban a túlnépesedés és a klímaváltozás migránsai. A 2. zsolnártában olvassuk: „fölkerekednek a föld királyai, és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen”. Hogy meddig, annak egyedül a történelem Istene a tudója.

ISKY ISTVÁN

## Tedd fel rá az életed!

„Ha cserélt-e valamely nemzet isteneket? noha azok nem istenek. Az én népem pedig felcserélte az ő dicsőségét tehetetlenséggel!” (JSir 2,11)

Feltették-e már valaha magatoknak azt a kérdést, hogy milyen a kapcsolat Istennel? Ha még nem, akkor mielőbb itt lenne az ideje ezt tisztázni, hiszen ettől nem csak a mostani pár évtizedes életetek függ, hanem az azt követő örök életetek is! Ha a válaszotok igen, akkor minden bizonnyal arra a megállapításra jutotok, hogy a kapcsolat köztetek és Isten között harmonikus, jól működő és gyümölcsözőnek mondható, hiszen eljártok a templomba, éltek az úrvacsorával, és alkalomadtán még hétköznap is szoktatok Bibliát olvasni és imádkozni!

De vajon valóban csak ennyiről szólna a hit és az Isten iránti végtelen szeretet? Vajon tényleg Ő van a középen, az életünk középpontjában, vagy pedig sokszor a mi emberi életünk gondjai és problémái, a mi tehetetlenségünk érzése? Sajnos a sok kérdés mellett nagyon kevés a válasz, és nem csak ebben a rövid igemagyarázatban, hanem saját életünkben is. Talán mi nem is tudnánk őszintén válaszolni és elismerni, hogy a mi istenkövetésünk nagyon sokszor csak látszat, csak kirakati elem, de nem igazi szívből fakadó életérzés! Erről olvashatunk a fentebbi igeszakaszban is, ahol maga Isten ad választ arra a kérdésre, hogy miért van a sok

nyomorúság, a sok kereszt és próba a mi életünkben. Azért mert az élő víznek forrását repedezett kutakra cseréltük, azaz már nem Isten a mi reménységünk, és nem tőle várjuk sorsunk alakulását, jobbra fordulását, hanem saját magunktól vagy másoktól! Ezért a nyomorúság, amelyben emberi életünk során részünk van, nem Isten büntetése, hanem a mi gonoszságunk és Istentől való elfordulásunk eredménye! Jó lenne, ha néha-néha visszaemlékeznénk arra, hogy Isten volt az, aki minket „plántált mint nemes szőlővesszőt”, de mi sajnos vadhajtasokká lettünk. És hiába próbáljuk mi sokszor szépíteni, vagy kozmetikázni a dolgot, mert a vadszőlő akkor is savanyú marad.

Saját erőnkől mi nem tudunk bűneinkből kimosakodni, nem tudjuk lelkünket megtisztítani „még ha lúgban mosakodnál is, vagy szappanodot megsokasítanád is, feljegyezve marad a te álnokságod előttem, mondja az Úr Isten”, de igaz bűnbánattal és Jézus szent vére által megtisztulhatunk! Békességben akarsz élni, harmonikus családi életre vágysz, örömteljes megvalósításokra? Akkor tedd fel magadnak a kérdést, hogy színből vagy szívből akarsz Istent követni, Őt szeretni, szent akaratát cselekedni? Vagy ahogy Vörösmarty mondaná: „Gondolj merészet és nagyot, és tedd rá életedet, nincs veszve bármi sors alatt, ki el nem csügedett.”

VARGA SZILÁRD



## A vágyakozás az akarat kiindulópontja

„Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelve föl harag és versengés nélkül.” (1Tim 2,8)

Különbség van vágyakozás és akarat között. Nem mindegy tehát, hogy vágyom valamire, vagy akarok valamit. Igaz, a vágyakozás az akarat kiindulópontja, de sajnos túl sokszor megrekedünk itt. Ez egy kényelmes helyzet, amelyben lehet sajnálkozni, hogy milyen rosszak, empátiára képtelenek, önzöek az emberek. Lehet áhítózni a szebb jövőre, amelyben az egymás terhének hordozása megvalósul, és a krisztusi szeretet megélése nem csupán álmokké. Mindeközben a panaszkodó és álmodozó ember télen marad. Ez a passzivitás az oka a pozitív változás hiányának. Az akarat által lesz a szándékból tett.

Pál a helyes istentiszteletéről tanít a mai napra igében, pontosabban arról, hogyan viselkedjenek a férfiak és a nők. Az „akarom” szó jelzi, hogy a felsorolt rendelkezések Isten megbízásából vannak. Tehát nem valami keresztényen

eszménykép részei, amelyben a férfiak nem versengenek és haragszanak, hanem minden lehetőséget megragadnak az imádságra. A nők pedig nem drága ékszerekkel, hanem jó cselekedetekkel ékesítik magukat.

Ezek valódi elvárások a keresztyének felé. Isten azt akarja, hogy ezek valósággá legyenek. A kérdés az, hogy te mit akarsz? Ha csak sóhajtozva álmodozol, akkor nem jutsz előbbre a hitben. Jézus egyszer megkérdezte a vak Bartimeust: „mit akarsz, hogy cselekedjem veled?” (Mk 10,51), az pedig válaszolt: „Mester, hogy lássak”, erre Jézus ezt felelte: „Eredj el, a te hited megtartott téged” (52). Bartimeus akart látni, ezért kiáltott Jézushoz, és így tartotta meg az ő hite. Te mit akarsz, hogy Isten cselekedjen veled? Ha semmit, akkor maradhatsz földbegyökerezett lábú, tehetetlen ember, aki siránkozva szemléli a környezetét. Ha viszont azt akard, hogy Isten adjon változást az életedbe, akkor készülj, mert menned kell, dolgoz van.

ERDEI ÁRVA ISTVÁN

## A szigorú Kálvin János

Kálvin szerint az egyházfegyelem olyan gyeplő, mellyel azokat kell féken tartani, akik Krisztusnak ellenszegülnek. Az ember szabadsága alá van vetve Isten tekintélyének. Aki egyszer már megismerte Istent, az többé nem cselekedhet az Ő akarata ellen.

A keresztyén élet nem játék – jelentette ki Kálvin, és bezáratta Genf összes kocsmáját és kártyázóhelyét. Hitvallás és erkölcsi fegyelem szétválaszthatatlanok! – talán ezzel jellemezhető legjobban a genfi reformátor szélsőségesnek tűnő, kompromisszumot nem ismerő lelkülete és magatartása, ami korszakalkotóvá tette őt egész Európa számára, mégis népszerűtlenné a svájci városban.

Kálvin soha nem akart Genfben letelepedni. A Zsoltárok könyvéhez írott magyarázatának előszavában (1557), húsz év távolságból visszatekintve élete nagy fordulópontjaként írta le a városba érkezését. Vallomása szerint Strassburgba igyekezett, de az I. Ferenc francia király és V. Károly német-római császár közötti háború miatt kénytelen volt dél felé kerülni, és néhány napra megszállni Genfben.

A feslettségben élő város a reformáció ürügyén ekkortájt mondta fel a Savoyai hercegség iránti hűséget, és még néhány „római hitű” papot is elűztek, de polgári életmódjában semmi sem látszott meg a reformáció tanításából. A város a fejtelenség felé sodródott.

Érthető tehát, hogy amikor Guillaume Farel (1489-1565) a genfi reformáció érdekében maradásra próbálta bírni az ekkorra már ismert teológust (egy évvel korábban, 1536-ban adja ki Bazelben az Institutiot), akkor Kálvin semmi esetre sem szeretett volna maradni, és „belekeveredni” az ottani ügyeibe.

Farel ekkor azzal próbált lelkiismeretere hatni, hogy figyelmeztette: ha tovább áll, akkor igazából magát keresi, nem pedig Krisztust! A szent dorgálás meghallgatásra talált: Kálvin magába szállt és úgy döntött, hogy marad és elkezd a város reformálását. A változás hosszú és fájdalmas volt, de évek kitartó tanítása és útmutatása meghozta nemes gyümölcsét: a káosz felé sodródó városból mintaközösség lett.

Az evangélium tanításával összhangban felléptek többek között a jövendőmondás, a kuruzslás és a paráznaság (prostitúció) ellen. Szigorúan büntették a hamis súllyal való kereskedést (ekkor még nem léteztek az etalon szerinti mértékegységek!), az uzsorakamatot (mindössze 6%-ban határozták meg), és ettől kezdve az orvosok sem kérhettek kedvük szerinti kezelési költséget betegeiktől.

Persze voltak túlzónak tűnő szigorítások is (a térdnadrág viselése, tánc, kártyajáték), de ez is azt mutatja, hogy Kálvin figyelme szinte mindenre kiterjedt: a közbiztonság növelésére, amit a városi éjjeli őrséggel biztosítottak, sőt még a higiéniára is, hiszen ettől kezdve tilos

volt a szemetet az utcára kidobni a házak ablakából. Szerette volna még súlyosabb büntetéssel elrettenteni a paráználkodókat és a visszaeső bűnözőket, de ezek a törekvések a város makacs ellenállása miatt meghiúsultak. Akárcsak az a kezdeményezés, miszerint a kocsmákat vendéglővé alakítsák, ahol tilos volt a káromkodás, az illetlen nóták és a túlzott italozás; minden érkezést asztali áldással kezdték, a pulton pedig a francia fordítású Szentírásnak is helyet kellett adni. A próbálkozás rövidesen zátonyra futott, mert a genfi lakosok hamar visszakövetelték a kocsmái mulatozás addig szeretett hangulatát.



Kálvin az egyház hivatalos és elhívott szolgálival szemben (a nagyobb felelősség miatt) még szigorúbbnak és erélyesebbnek mutatkozott. Megítélése szerint vannak megengedhetetlen bűnök, illetve bizonyos mértékig elviselhető hibák, amelyek esetén testvéri dorgálást kell alkalmazni.

Megengedhetetlen egy lelkipásztor számára az eretnokség, a szakadás, a lázadás az egyházi rend ellen, a szimónia (a bibliai Simon mágus pénzt ajánlott Jézus tanítványainak, hogy ő is hatalmat kapjon a Szentlélek közvetítésére – ApCsel 8), a megvesztegethetőség, az áskálódás, a törvény által tiltott botrányos játékok, a tánc és hasonló erkölcsatlenség. Ezek a bűnök (amennyiben polgári bűncselekmények is) nemcsak az egyház, de a polgári törvények szerint is büntetendők.

Enyhébb büntetésre számíthatott az a lelkipásztor, aki az Írást botránkozást keltő módon magyarázta, kíváncsian hiábavaló kérdések után kutatott, a Szentírást nem olvasta, káromkodott, rágalmozott, fősvény vagy pénzsóvár volt, illetve lelkészhez méltatlanul öltözködött és cselekedett.

Kálvin ezeket a jobbításokat csak kitartással (1538-ban két évre elúzik a városból szigorúsága miatt) és jó példával tudta célhoz juttatni. Éjszakáig dolgozott, és már hajnali négykor imádsággal kezdte a napot. Az élvezetek hajszolása helyett a mértékletesség és a helyes takarékoság (a fölösleget őrizzük meg és használjuk) elvét vallva szolgai hűséggel, Isten jó sáfaraként olyan irányt mutatott Genf városának és egész Európának, ami máig meghatározza az emberek mindennapjait! (Péter Miklós: *Genfi gyülekezeti rendtartás című munkája nyomán*)

TOKÁR SÁNDOR

## Bűn vagy betegség?

„Senki sem lehet szabad, aki a szenvedélyek rabja” – mondja Püthagorasz. Még akkor sem, ha a szenvedély nem feltétlenül rossz. A szenvedély ugyanis nemcsak függést és betegséget jelent, ami egyértelműen káros, hanem túlfűtött elkötelezettséget és odaadást is (van olyan, akinek például a munkája a szenvedélye), ami kitartásában ösztönzi és erősíti az embert.

Manapság a függőséget előszeretettel hívják szenvedélybetegségnek, aminek mélyén a felmentés és a felelősség alóli kibúvás rejtőzik. A beteg tudniillik (általában) nem tehet a betegségéről, és más gyógyítja meg őt. Az orvos dolga és felelőssége a kór kezelése, nem pedig a betegé!

A szenvedély megítélése a Bibliában azonban alapvetően más! Ha a szenvedély betegség, akkor nem az ember a felelős érte. A Szentírás viszont az ember bűnét soha nem választja el az ember felelősségétől: „ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz, ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta” – mondja Isten Káinnak.

A függőség tehát egy a bűnök közül, ami minden esetben kiragadja az embert az Istennel való harmonikus kapcsolatból. Az önpusztítás pedig tulajdonképpen lassú öngyilkosság, ami Isten teremtését veszi semmibe. „Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogtatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz.” – mutatja be Jakab apostol a bűn láncolatát, ami eltávolít Istentől. A farizeusokat éppen a szenvedélyes Törvény-féltése gátolta abban, hogy Jézusban megtalálják az életet és az Istennel való helyreállított személyes kapcsolatot.

A szenvedély (még ha vallásos is) azért rossz, mert Istenről önmagunkra helyeződik a hangsúly. Pál apostol megtérése előtt „öldökléstől lihegve” ment a főpaphoz engedélyért a keresztyének üldözésére, és később éppen ezt a túlfűtötten elkötelezett embert használta fel Isten az evangélium hirdetésére, az egész akkor ismert világon!

T. S.

## A vallás nem játék

És mégis. A játék értelmes, önként és szabadon választott tevékenység. Ebben szabályos formában tükröződik a gyermek környezetbe viszonyított személyisége. A játék önkéntes alapon működik. Senkit nem lehet játékra kényszeríteni. A játék önmagáért a cselekvésért zajlik. Szorosan kapcsolódik a gondolkodási folyamatokhoz, a valóságghú gondolkodáshoz.

A játék során megjelennek tudattalan gondolatok, érzelmek, indulatok. A játék segít az élettapasztalatok gyűjtéséhez, a többféle reagálási lehetőség megmutatásához. A játék formálja a lelket, a testet, ugyanakkor gátolja a túlzásokra való hajlamot, féktelenséget, erőszakot. És nem utolsó sorban a játék önuralomra vezet. Sokféle módon oldja az emberi feszültségeket. A játék a mindennapi teendők megszokottságából vezet egy egészen más, szabadabb és mégis bizonyos szabályok között tervezett világba. De ez a világ, ez a játék jó.

A vallás jó értelemben vett játékoságot, „szeretethen megélhető felszabadultságot” ad az élet nehéz helyzetein való felülemelkedéshez. Az örökkévalóság reményében könnyedebben játszhatjuk az idő korlátai közé zárt életnek nevezett feladatot. Ugyanakkor a játék a komolytalannak ítélt dolgok komolyan vételét is megtanítja, a vallásban pedig a legkomolyabb (legnehezebb gondok) fölé emel a hit. A vallás velejárója a hit.

A vallás nem játék, de a hit akkor élő, akkor erő forrása, ha szabadságra, örömforrásra lel benne gyakorlója. Tudatoság, fejlődés, önkéntesség – a játék segítségével új, nem csak pusztán elméleti ismeret beépítése a gyerek életébe, fejlődésébe. A játék során a gyerek saját képességei szerint alkalmazza a cél eléréséhez szükséges eszközöket. Nem hazudtolja meg önmagát, a maga módján igyekszik nyerni. A megfelelő játékok által lehetőség nyílik arra, hogy a hitismeret, a hit beépüljön a gyerekek személyiségébe. A gyerek játékát komoly ügynek kell tekinteni, így valósulhat meg a tanulás és változás. És nem ezt kéri tőlünk Urunk: nézzétek az önfeledten játszó gyermekeket, ilyeneké a mennyek országa.

A játék kommunikáció, kapcsolatleltetés és kapcsolatépítés. Ha fontos és szeretjük gyerekiünket, akkor komolyan vesszük a jó tanácsot: „játssz a gyerekekkel, hogy szívét megnyerd”.

G. LEVENTE

## Bibliodrámá – játszva tanulás

A Biblia változhatatlannak, érinthetetlennek tartott szövegei a 2000 éves zsidó-keresztény hagyomány során nem csak megérintettek, hanem „megérintődtek”. Ez azt jelenti, hogy ezek a szentírás szövegek új, addig nem használt formában szólaltak meg.



A szövegek üzenetei nem csak értelmeződtek az erre szakosodott tudomány segítségével, hanem valami ennél sokkal mélyebb folyamaton mentek keresztül. Sőt, hatottak mindazokra, akik mélyebb kapcsolatba kerültek velük. De mindemellett a Biblia megtartotta a maga változhatatlan, titokzatos és szent mivoltát. Ez az üzenet a mindennapi embert érintette meg.

Jézus föltámadt, a sír üres! – és ez a hír nem csak az akkor a Krisztus sírjához látogatóknak volt hír és minden addigig megváltoztató tény, hanem mai napig az újdonság élményével hat minden egyes hívő ember életére. Azt is megkockáztatom, hogy ugyanaz az üzenet újból és újból, más és más hatást gyakorolhat ugyanarra a személyre. Ebben a folyamatban kap fontos szerepet a bibliodrámá. És ez a módszer nem feltétlenül az újkor találmánya. Hiszen már a régi időkben sem csak annyi történt, hogy az emberek hallgatták a felolvasott bibliai történeteket. Gondoljunk csak a passiójáték, vagy a betlehemezés régi hagyományára. Az egyszerű, hétköznapi ember aktív résztvevővé vált. Megérintette őt a holt betű, élővé-hatóvá lett számára az Ige. Megelevenedett előtte, benne és általa az Isten üzenete, vigasztalása, ereje. Talán önkéntelenül is, vagy ösztönösen a maga életére alkalmazta az üzenetet (pl. betlehemes játékok szereplői nem korhű ruhában, hanem saját kultúrájuknak megfelelő öltözkében adták át a karácsonyi üzenetet).

A bibliodrámában a Biblia szövegei az emberek élettapasztalataival, történetével kerülnek kapcsolatba, és mindezek mögött a mindenkori egyházi, társadalmi helyzet háttere rajzolódik ki.

### HALLANI ÉS BENNE LENNI

„Eleven találkozás jön létre az egyes résztvevő, a csoport egésze és a szöveg között”. Ez a módszer valami olyan lehetőség, mely kimozdíthat a „pusztából”, új dimenziót nyit a Szentírás üzenetét érteni-átérezni akarók előtt. Ez lehet a harmadik dimenzió. A meghallás, az olvasás síkjai után megvalósulhat az átélés mélysége és magassága. Gyermekként egyoldalúan befo-

gadtuk mindazt, amit szüleink, illetve a vallás-tanárok mondtak egy-egy bibliai történettel kapcsolatban. Aztán serdülőkorban – jobbik esetben – valamilyen párbeszédbe elegyedtünk a Bibliával. Kérdéseket tettünk fel a Szentírás igazságaival kapcsolatban. Később, felnőttként már arra keres(t)ük a választ, hogy a Szentírás hogyan igazíthat el az élet dolgaiban, illetve, hogyan válhat a Biblia mindennapiaink aktív, sőt jó irányba mozdító részévé.

Az olvasás és az elmélkedés mellett létezik egy intenzívebb, sokoldalúbb kapcsolat a Szentírással, ez pedig a bibliodrámá. A műfaj egyik atyja, rendszerezője Gerhard Marcel Martin szerint „ez az a pillanat, amikor rezonancia jön létre a szent szövegek és saját élettörténetem között”, ekkor nyilatkoztatja ki magát az isteni üzenet egészen személyesen, az én életemre vonatkozóan. Amikor bibliodrámá-játékokra készülünk, nemcsak egyszerűen eljuttatjuk, reprodukáljuk a történetet, hanem megkeressük, hogy mi is történik ott valójában. Megkeressük, hogy mi történik ott a mi „javunkra”.

A történetben, szövegben szereplő emberek érzéseire, reakcióira, viselkedésére figyelve ugyanazt az érzést tapasztalhatjuk, amit ők egykor átélhettek. Ugyanazt tapasztalhatjuk, és mégis a sajátunkat, a nekünk szóló, a ránk ható érzéseket. Érthető tehát, hogy mindez nem csupán öncélú játék. Ezért is fontos a visszajelző beszélgetés.

### ÖNMAGMRA TALÁLNI

A szerepből visszalépve mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy beszámoljon arról, amit a „játék” során megélt, ahogyan a többieket látta, s esetleg arról is szólhat, ami a játék során az életéből ismerős volt számára. Az élet és a Biblia történeteinek egymásra vetülése a forrása annak a csodálatos katarzisznak, tisztulásnak, amelyben egy-egy bibliodrámá-játék során a résztvevők részesülnek. És nem csak eljátszható történetek üzenetének magragadására hasznos a bibliodrámá. Van, amit a magunk belső szobájában is gyakorolhatunk. Ott vannak például a zsolttárok. Ezek imádságok. Megkereshetjük magunknak a zsolttárokban megjelenő imagesztusokat. Felfedezhetjük magunknak a hála, vágyódás, bánat, öröm, könyörgés, esedezés, dicsőítés, önátadás... mozdulatait.

Olyan módszer ez, mely tudatosítja, hogy a Bibliában nem az ételtől idegen, pusztán helyben és időben távoli eseményekről van szó. Ugyanakkor hiteles élményekhez segíti hozzá a résztvevő csoporttagokat a történetekkel, bibliai szövegekkel kapcsolatban. Miért ne kereshetnénk így is az útját annak, hogy még inkább közelebb kerüljünk Teremtőnkhez. Nem utolsó sorban pedig embertársunkhoz is közelebb visz az Ige ilyen formán történő megismerése, melyet akár a családban is elkezdhetünk gyakorolni.

SZABÓ JÓZSEF

## A játékfüggőség kialakulása

„A sorstársaim között döbbsentem rá, hogy ez betegség, és egyáltalán nem a pénzről szól. Saját magunkon, a személyiségünkön kell rengeteget dolgoznunk ahhoz, hogy játék nélkül tudjunk élni.” – vallotta egy gyógyulófélben levő játékfüggő.



A játék önmagában nem rossz, hiszen az ember játszva nő fel, úgy ismeri meg a világot. Sőt a felnőttek is szoktak játszani, sakkozni, malmozni, társasjátékozni.

Baj akkor van, amikor az ember ezt nem társasági életben, szórakozásképpen űzi, hanem játéktérmekekben, valamint nem tudja abbahagyni, és ez negatívan befolyásolja az életét, tönkremennek a kapcsolatai, kölcsönöket halmoz, mert a tétek pénzben vannak.

Olyan ez, mint az alkohol- vagy drogfüggőség. A játékfüggő nem azért játszik, hogy jó legyen neki, hogy kikapcsolódjon, hanem azért, hogy ne kelljen részt vennie a valós világ problémáiban. Amikor bedobálja a pénzt, megszűnik körülötte a világ: játék közben nincsenek munkahelyi nehézségek, nincs házassági konfliktus, nincs depresszió.

A játékfüggőség attól kóros, hogy a játék átveszi az uralmat a játékos felett, és beindul egy ördögi kör, amiből szinte lehetetlen kiszállni. A játékos nem azért játszik el vagyontokat, és nem azért hazudozik a környezetének, mert velejeig rossz ember, hanem azért, mert beteg, és nem tud szabadulni szenvedélyétől.

### LÉPÉSENKÉNT A PUSZTULÁS FELÉ

A kóros játékszenvedély kialakulása egy folyamat, aminek megvannak a jól beazonosítható szakaszai – magyarázzák a pszichológusok. – Az első időszak a nyerésről szól: az illető vagy nyer, vagy azt éli meg, hogy nyer. A játékfüggőkre jellemző egyfajta gondolkodásbeli hiba: a nyereségeket általában felnagyítják, a veszteségeket pedig elbátortellálják. Az első időszakban azt élik meg, hogy mindenre képesek. Az jelenti nekik az igazi élményt, hogy nagyot kockáztathatnak, hiszen így átélhetik a játék adta mámoros mindenhatóság-érzést. Általában ezt követi a veszteség időszaka, ami többnyire egy nagy, mellbevágó veszteséggel indul.

Nem válik mindenki függővé, aki kipróbál valamilyen szerencsejátékot. Sok múlik a játék típusán és a játékos személyiségén. – Az impulzív személyiségű típusok, tehát azok, akik hirte-

len döntenek, és nem gondolják át a döntésük hosszú távú következményeit, hajlamosabbak a játékfüggőségre – állítják a pszichológusok. – A játékfüggők általában azt hiszik, hogy befolyásolhatják a játék kimenetelét, pedig a szerencsejátékok nagy többségénél minden a véletlenen múlik. Sokan például meg vannak győződve arról, hogy van egy nyerő stratégiájuk a lottóhoz. Azt mindenesetre leszögezhetjük: a legtöbb játékfüggő férfi. Három-ötször több a problémás játékosok között a férfi, mint a nő, bár tény az is, hogy a nők rejtőzködőbbek.

### NEM GYENGESÉG, HANEM BETEGSÉG

Azt gondoljuk, hogy a függők gyengék, hiszen sokszor maguk is elismerik, belátják, hogy ártalmas dolgot tesznek, s kifejezik azt is, hogy szeretnék változtatni ezen, s mégsem sikerül nekik. Fontos azonban, hogy tisztában legyünk vele, hogy nem egyszerű gyengeségről, hanem betegségről van szó. A függőknek – beszéljünk akár alkohol-, akár drog-, akár szerencsejátékfüggőségről – pont az a betegségük lényege, hogy nem tudnak ellenállni a függőségük tárgyának. Nem azért, mert gyengék, hanem azért, mert a függőségük valami olyat nyújt a számukra, amit másképp nem tudnak megélni. Soha nem maga a függőség tárgya (az alkohol, a drog vagy a szerencsejáték) az, ami igazából a problémát okozza, hanem magának a függőnek vannak olyan problémái, amire válaszképp megjelenik a függőség.

Minden függőség a lélek súlyos betegségére utal, az ember egy örvénybe kerül, ahonnan önerejéből szinte lehetetlen kiszállni. Sok játékfüggő vagy szenvedélybeteg azzal áltatja magát, hogy bármikor abba tudná hagyni, ha akarja. Csakhogy a függő embernek éppen az akarata van megtámadva, nem tud akarni nem játszani vagy nem inni. Ebből a helyzetből csak Isten könyörülő Lelke tudja kihozni az embert, ezért fontos, hogy a család, a környezet részéről hűséges imádkozás és könyörgés kíséreljen minden orvosi vagy terápiás segítséget.

TÓTOS BEÁTA

## Borítékolható maradék

*Nem csak ott kell figyelni a családi pénzügyekre, ahol a játék- vagy más szenvedély nyeli a pénzt. A szerencsejáték vagyont nem, csak tragédiát hoz. Az anyagi biztonság mindig két lábon áll: a hűséges munkán és a jó pénzbeosztáson.*

*Manapság (is) annyi családról hallani, hogy nehéz anyagi helyzettel küzd. Mindez azért történik, mert nem dolgoznak a családtagok, illetve nincsenek anyagi bevételeik? A legtöbb esetben nem erről van szó, hanem inkább arról, hogy rosszul osztják be a pénzüket. Jó lenne kialakítani a családon belül is egyfajta tudatos gazdálkodást, melyet a gyermekek is elsajátíthatnak, s később javukra fordíthatnak.*

*Nem bűn a ránk bízott talentumokkal okosan gazdálkodni. Sőt, azokat gyarapítanunk kellene. A bibliai történet szerint még a kevésből is lehet(ne) kétszer, többször annyit kigazdálkodni. Egyértelmű, hogy egy család fenntartása többszintű, többrétű és összetett gazdasági vállalkozás. De, ennek is az alapja a tudatos pénzügyi tervezés. Ennek a tervezésnek a lényege a célok megfogalmazása és rangsorolása. Tanácsos minél pontosabban meghatározni a várható pénzügyi bevételeket havi, negyedévi lebontásban. E mellé tehetjük a leendő kiadásokról szóló havi, negyedévi tervet. A kettő egybevetése adja meg az egyenleget, ideális esetben a „nyereséget”, amit félre lehet tenni, fel lehet használni a következő időszakban: az év további napjain.*

*Tanácsos megtervezni egy bizonyos takarékosági tervet. Jó megnézni, hol, miben lehetne esetleg csökkenteni a kiadásokat. Hajlamosak vagyunk a kisebb kiadásokat nem figyelembe venni, pedig ezek azok, melyek a legtöbbször eredményezik a későbbi hiányokat. Meglepődnénk, ha összeírnánk „aprópénzes” kiadásainkat.*

*Nem kell hatalmas számításokat végezni és bonyolult, pénzügyi szaktudást igénylő táblázatokat készíteni. Elég időnként kicsi időt szánnunk az anyagi terveinkre, és mindig odafigyelni a kiadásokra. A „borítékos” módszer csodákra is képes. Mondjuk, a különböző, állandó havi kiadások címkéjével ellátott borítékokba előre betehetjük a készpénzt, így azt már nem költjük másra, s lehet, hogy a végén még marad is valami a borítékokban a következő hónapra is. Nálunk ez bevált, sőt! Miért ne próbálnánk ná ön is?*

G. LEVENTE

## Március 15-re emlékeztünk Koltón

Hagyományainkhoz híven idén is megemlékeztünk Egerből és Biharszentjánosról érkezett vendégeinkkel az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról.

Március 13-án, vasárnap délelőtt ünnepi istentisztelettel kezdődött a megemlékezés. Csomay Árpád biharszentjánosi lelképásztor a gonosz szőlőművesek (Mt 21,33-44) példázatán keresztül vont párhuzamot Isten népe és a magyar nép között. Elmondta, hogy Isten egy szép szőlőskertet ültetett a Kárpát-medencébe is, bekerítette védő hegyekkel, és belehelyezett minket, magyarokat, hogy őrizzük a földet, és végezzük feladatainkat. Kérdés, hogy meg tudjuk-e becsülni ezt a szőlőskertet, tudjuk-e hűséggel végezni a kapott feladatokat, és termünk-e gyümölcsöt Isten dicsőségére. Megmaradás a magyar nép számára is csak akkor lehet, ha Krisztusra néz, és belőle meríti az erőt.

Az istentisztelet keretében a helyi lelképásztor, nt. Ecsedi Árpád köszöntötte az egybegyűlteket, majd a biharszentjánosi kórus szívet és lelket gyönyörködgető versekkel és énekekkel örvendeztette meg az ünneplő gyülekezetet Tolvaj Judit kórusvezető irányításával.

A templomból kilépve a szoborparkban helyezhettük el az emlékezés koszorúit. Csendes Lajos polgármester köszöntötte az egybegyűlteket, majd Farkas Gábor, az egri Dobó István Nyugdíjas Klub vezetőségi tagja szólt az ünneplő tömeghez.

A koszorúást követően gyermekeink és ifjaink színvonalas műsorát követhetjük figyelemmel. Elsőként a Petőfi Sándor Gimnázium felső tagozatos diákjai idézték fel 1848. március 15. eseményeit, Balogh Csaba magyartanár irányításával. Majd a Somfa Együttes verses-zenétáncos összeállítását láthattuk, melyért Tamás Sajtos Erzsébetnek mondunk köszönetet. Zárásként pedig nyárárdmenti és szatmári táncot adtak elő a Somfavirág Néptáncsoport tagjai, akiket Szarvas Károly táncoktató készített fel.

Szeretetvendégséggel zárult a délután, melyet a koltói Agape Alapítvány támogatott. Köszönjük nekik mindannyiunk nevében ezt a támogatást, és mindazoknak, akik sok-sok munkával hozzájárultak az ünnepség lebonyolításához.

A múltból erőt merítve, egységben, Istenre nézve haladjunk tovább az úton, hogy ne csak múltunk, hanem jövőnk is legyen!

TAR RENÁTA

## Védett Műhely Nagyváradon

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület a templom falain túl, a társadalom közösségében is fel akarja mutatni az evangéliumi magatartást a hétköznapi nehézségeiben elakadók számára. Ezért is igyekszik Isten Igéje „rendeléséhez” igazodva, a lehetőségekhez mérten a szeretetszolgálatot az élet különböző területein elindítani, továbbfejleszteni és cselekedni a mindennapokban.



A Védett Műhely szolgálat céljait az egyházkerület missziói-diakóniai tanácsadója, Vinczné Pálfi Judit foglalta össze: „Ismét valami új látható és tapasztalható Egyházkerületünk diakóniai tevékenységének palettáján, Istennek hála. Több éves munka, megbeszélések, találkozások, tervezések sorozata előzi meg mindazt, amit ma érzékelhetünk. Azonban, alig két évvel ezelőtt 2014-ben egy Hollandiát és Németországot érintő diakóniai szakmai utazáson vettem részt. Ennek az volt a célja, hogy lássunk és megismerjünk olyan kisebb intézményeket, amelyekben fogyatékkal élő fiatalokat, időseket egyaránt foglalkoztatnak.

Ennek a szakmai utazásnak lett a lecsapódása az, amelyet ma úgy nevezünk, hogy „Védett Műhely”. Mert ezt védi az Isten és azok a munkatársak, akikre a fogyatékkal élők bízhatnak!

Mindaz, ami egyelőre elindul, a svájci HEKS segítségnyújtásának, az Osztrák Diakónia Alapítványának a támogatásával, illetve a román állam fogyatékos személyeket megillető támogatásával valósul meg a Diakónia Keresztyén Alapítvány Nagyvárad Fiókszervezete keretében. Mindazokat, akik tudomást szereznek erről az elindulásról, arra kérem, imádkozzanak az ügyért, és adományaikkal is támogassák – természetesen lehetőség szerint – Isten országának e formában való terjesztését” – tájékoztattott a missziói-diakóniai tanácsos.

A Védett Műhely vezetője Bara Tünde, aki örömmel osztja meg terveit a szolgálattal kapcsolatban: „Mindig bennem volt a vágy, hogy adhassak valamit az embereknek, mások számára legyenek. Ezt nevezhetjük akár küldetés-tudatnak is, de annyi bizonyos, hogy az tesz boldoggá, ha adhatok... Röviden talán Albert Schweitzer szavaival tudnám leírni ezt az érzést: »Egyedül azok lesznek boldogok, akik megtudják, hogyan szolgálhatnak másokat.«

Kitörő lelkesedéssel és örömmel szereztem tudomást a Diakónia Alapítvány új pályázati lehetőségéről, egy Védett Műhely kialakítására vonatkozóan, amelynek célja megváltozott munkaképességű, fogyatékos személyek foglalkoztatása. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy én lehetek a projekt koordinátora. A Védett Műhely tevékenységét illetően nagyon sok ötlet fogalmazódott meg bennünk, végül a gyártásra, azon belül egy kis varró műhely kialakítására esett a választásunk. Műhelyünk a »Méhecske« elnevezést kapta, utalván ezzel a műhelyben dolgozó szorgos kezekre. A Védett Műhely a Királyhágómelléki Egyházkerület által biztosított épület helyiségében lett kialakítva. A nagyváradai Szociális ügyek hivatala, munkaügyi hivatal és partner szervezetek segítségével sikerült felkutatni számos fogyatékkal élő személyt, melyek közül kiválasztottunk két ügyes, rátermett, fiatal hölgyet, akiket varrodai és szabászati munkára fogunk betanítani, és akik, reményeink szerint, tehetségükkel, kreativitásukkal és motiváltságukkal hozzájárulnak majd a magas minőségű termékek gyártásához és ezáltal a műhely fejlődéséhez.

A foglalkoztatás – és ezáltal megélhetési lehetőség nyújtása – mellett tevékenységünk először betanító jellegű, ezáltal a mentális és szakmai (tovább)fejlődés megvalósítása, valamint a teljes körű rehabilitáció és társadalmi reintegráció.

Az előállított termékek értékesítésekor belső és külföldi csatornákat kívánunk igénybe venni állandó és eseti megrendelések alapján. A befolyó jövedelmet a műhely és melléktevékenységek fejlesztésére, a munkatársak és a jövőbeni új munkatársak bérezésére, reklámra és a működéshez és fejlesztéshez szükséges egyéb költségekre kívánjuk fordítani.

Fő célkitűzésünk: fogyatékkal élők integrálása, anyagi biztonságuk megteremtése mellett a szakmai fejlődésük biztosítása. Olyan stabil alaptevékenységet szeretnénk kialakítani, amely a távoli jövőben önmagát fenntartja, amely néhány tehetséges fiatal bevonásával produktív és egy érzékenyítő kampány gerince lehet.

Hosszú távú terveink közé tartozik egy nappali foglalkoztató létrehozása, mentálhigiénés tanácsadás és rehabilitációs tevékenységek, megfelelő szakemberek bevonásával. Célunk, hogy minél több fogyatékkal élő személyt bevonjunk a programba, egyre nagyobb társadalmi hatást elérve ezzel.”

VISKY ISTVÁN

## Tömegesen keresztelkednek a menekültek

Iráni, afgán és pakisztáni menekültek úszómedencékben történő tömeges megkeresztelése zajlik Németországban. Kérdés, vajon tényleg a hit hajtja-e őket a keresztvíz alá?

Rövid alámerülés a vízben. Ennyi volt Benjamin megkeresztelkedése, akinek alapvetően megváltozott az élete. A 25 éves iráni fiatalember mostantól keresztény, akit az egyik hamburgi városi úszómedencében keresztelt meg a perzsa keresztény lelkész. Származási országában a kereszténységre áttérők a halálbüntetést kockáztatják. Benjamin el van ragadtatva: „Ma kezdődik az új életem. Most már Jézus-hoz tartozom” – mondja.

Úgy tűnik, nemcsak az iráni fiatalember döntött a kereszténység mellett. A medence mellett további 70 jelentkező várakozik, fehérbe öltözve, abból a 600 menekültből, akik idén kereszténnyé akartak válni. Németország-szerte hasonló a tendencia. Berlinben csak tavaly 185-en váltottak hitet.

E döntésnek hasonló okai vannak, mondja Albert Babajan lelkész. Sokan azt mondják, hogy csalódtak az iszlámban, ilyen Benjamin esete is. „Iránban elkezdtem gondosan tanulmányozni a vallásokat. Egy adott pillanatban az kezdett el foglalkoztatni, hogy miért élek rémületben” – vallja a fiatalember. Hamburgban megismerkedett két iráni kereszténnyel, ami segítette neki beilleszkedni az új közösségébe. Különböző számos németországi keresztény templomban az tapasztalható, hogy a hívők száma újra nőni kezdett, ami mindkét „táborra” kihat.

### KERESZTYÉNSÉG MENEDÉKJOGÉRT?

A hatóságok számára a keresztelő egy úgynevezett „kiegészítő, post festum jellegű menedékkérelési ok”, vagyis egy fontos részlet a menedékkérelő életrajzában, amit gondosan meg kell vizsgálni. A Szövetségi Migrációs és Menedékügyi Hivatal szerint, még ha rövid ideje történt is meg, az áttérés „a védelem megadásához vezet, amennyiben a menedékkérelő a származási országában üldöztetésnek van kitéve a hite miatt”. Tehát a következő a fő kérdés: mennyire őszinte az, aki kereszténnyé kíván válni? Tényleg ezt akarja, vagy csak a menedékjogért teszi ezt meg? És főleg, hogyan lehet ezt pontosan megállapítani? E téren az egyházak és a hatóságok nem mindig értenek egyet.

Az áttért menedékkérelők meghallgatása a Menekültügyi Hivatalban esetről esetre különbözik. A vizsgálatot végző személy kérdéseket tesz fel a vallási identitásról (például, hogy hány nap van húsvét és pünkösd között). Egy lelkész elmesélte, hogy miként kellett bizonyítani a hatóságoknak, hogy a kérdéses menekült aktív a keresztény közösségen belül – becsületszavát kellett adnia, és be kellett mutatnia ezt tanúsító 30 német hívő aláírását. Az ál-

lami hivatalok sokszor gyanakodva néznek a tömeges áttérésekre.

Maguk az egyházak képviselői ugyanakkor támadásnak érzik az ilyenfajta állami követeléseket. „Problematikus, hogy a kormányzati hatóságok felülvizsgálják az egyházak alaptevékenységét, azt sugallva, hogy ez utóbbiak nem ellenőrzik megfelelően az áttérés előkészítettségét” – mondja a berlini Martens pap. Az Evangélikus Egyház szintén megkérdőjelezi a hatóságok kompetenciáját: „Az Egyház szerint meg kellene szüntetni a hitteszteket.” A Szövetségi Bevándorlási és Menekültügyi Ügynökség szintén azt állítja, hogy a meghallgatásnak nem kellene „tényleges hitvizsgává válnia.” Másrészt viszont azt is tisztázni kell, hogy a menedékkérelő hogyan gyakorolja majd az új hitét, miután visszatér a származási országába, ha egyáltalán visszatér valaha.



Albert Babajan iráni keresztény lelkész nem kételkedik az általa megkereszteltekben, és folytatni akarja a hittérítési tevékenységet. Mielőtt a perzsa közösségben megkeresztelnek valakit, előbb át kell esnie egy több hónapos hittanfolyamon, melynek keretében a Bibliára és a kereszténységre helyezik a hangsúlyt, de a német nyelv megtanulására is. E tanfolyam után nem mindenkit keresztelnek meg, mondta a lelkész. „Ha az a benyomásom, hogy valaki nem hisz teljes szívvel, akkor újra ki kell járnia a tanfolyamot.” De a legtöbben a közösség aktív tagjai maradtak a hitváltás után.

Az éppen kereszténnyé vált iráni Benjámin nem akar visszatérni Iránba. „Ott semmilyen lehetőséget nem látok magamnak. Szabadon akarok élni.” A fiatalember tisztában van azzal, hogy kiutasíthatják: „Teljes mértékben biztos vagyok abban, hogy a jó úton haladok.” Az útja a városi úszómedence öltözőjében kezdődik.

Sokan attól tartanak Németországban – de megvan ez az aggodalom az egész európai kereszténységben is –, hogy a könnyen adott kereszttség nemcsak hogy elveszíti sákramentum jellegét, de akár jogi visszaélésekhez is vezethet az Európában menedéket kérők részéről. „Nincs kredométerünk” – összegzi az egyik német lelkipásztor egy internetes fórumon a dilemma lényegét: nincs hitmérő műszerünk, nem tudjuk pár hét alatt hitelesen lemérni valakinek a hitét és Jézus Krisztus mellett való elköteleződését, mert ahhoz sokkal több idő kell. (a merkur.de/foter.ro tudósítása nyomán)

## Keresztvíz

*Nem kevés vitánk volt nekünk, reformátusoknak a baptista atyafiakkal a kereszttség mikéntjéről. A vita formája legtöbbször teológiai volt, tartalma viszont nagyon is hétköznapi: bekeresztelt híveink elpártoltak református anyaszentegyházunktól. Hogy mit és miért nem kaptak meg gyülekezetünkben, arról bizony érdemes lenne hosszabban is értekezni, mert ebben a kérdésben a gyülekezeti nyakas kalvinista gondolkozástól kezdve a még nyakasabb lelkipásztori magatartásig elmenően sokrétű a felelősség.*

*Újra baj van a keresztiséggel, ám ezúttal egy teljesen más megközelítésben. Az Európára zúduló (zúdított?) menekültek tömegesen kérik a keresztény egyházba való felvételüket és megkereszteltesüket. Ennek akár örülhetnénk is, hiszen megropant erejű európai jóléti kereszténységünkre bizony ráférne egy tömeges ébredés.*

*Mégsem tudok örülni a tömeges keresztiségnek, mint ahogy nem tudok hinni semmiben, ami tömeges, legyen az tömeges bűnvallás, vagy egy egész nép tömeges kereszténnyé tétele. A tömeg mindig alkalmi, konjunkturális, esetleges, a tömegben el lehet bújni, a tömeg éppen azt veszi el, ami a megtérés elengedhetetlen állapota: az Isten előtt való magányos, szegyenkező megállást.*

*Nem új dolog a tömeges megkeresztelkedés, ismer az egyháztörténet nem is egyet, de ezekben mind az a közös, hogy egyik sem végződött jól, egyikén sem volt áldás. A legtragikusabb tömeges „megtérés” Nagy Konstantin császár nevéhez fűződik, aki megszüntette a keresztényüldözést, és a kereszténységet államvallássá tette. Római polgárok és bárbar migránsok tömegei áradtak a keresztény egyházhoz kérve megkeresztelésüket, így igazodva az új politikai diskurzushoz. Az egyház pedig elkábult a tömegek láttán, örvendezett a megtérők seregeinek, elfelejtve, hogy nem azért vannak kevesen a választottak, mert az egyház egy kis létszámú elit közösség, hanem azért, mert nehéz és nem kívánatos az a kereszt, amit Urunk a hozzátérőknek ad.*

*A most Európában tömegesen megkeresztelkedők megtérése akkor lenne minden kétségen felül álló, ha otthonukban, az üldözés súlya alatt találták volna meg az Urat azoknak a szava által, akik Európából elindultak volna az Igével, ahogy azt Urunk meghagyta.*

*Mit is mondhatnánk mindezekre, mint Ezékiel próféta szavait: te tudod, Uram.*

## Évforduló

**JOHANNES DRACONITES (1494–1566)**



450 éve, 1566. ápr. 18-án hunyt el Johannes Draconites (Drach) német luth. teológus, humanista. Csatlakozik Luther tanaihoz (1521); miltenbergi (1522), waltershauseni (1525-28) lp.; marburgi (1534-47), rostocki (1551-60) teol. prof. Főműve a befejezetlen, pár ószöv.-i könyvet tartalmazó ötnyelvű Szentírás: *Biblia Pentapla* (1563-65), mely a héber szöveg alatt arám, görög, latin és német fordítást tartalmaz; a messiási vonatkozású részek piros betűkkel nyomtatottak.

**KANIZSAI PÁLFI JÁNOS (1582k–1641)**

375 éve, 1641. ápr. 9-én hunyt el Kanizsai Pálfi János ref. püspök. Somorjai (1607-1609, 1610), komáromi (1611) rektor; pápai (1612-26), németújvári (1626-33) lp. és esperes, kiskomáromi (1634) lp.; dunántúli főjegyző (1617), püspök (1629-41). Az első mo-i presbitériumot Pápan ő szervezi meg (tervezete: 1615; megalakulása: 1617); a pápai zsinat az egész Dunántúltra nézve kötelezővé teszi (1630). A *Dicsőült helyeken; Ne szállj porba énelem* kezdetű énekek szerzője.



**ROBERT LEUENBERGER (1916–2004)**



100 éve, 1916. ápr. 8-án született Robert Leuenberger svájci ref. teológus. Gimn. tanár Bielben (1946-57); teológiát Baselben és Zürichben végez (1964); iskolalelkész és igazgató Baselben (1957-65); gyakorlati teol. prof. (1965-83), rektor (1974-76) Zürichben. Írásai a valláspedagógia, istentisztelet, hit, ima, betegség, halál témaköréből, Blaise és Jacqueline Pascal életművéről valók. Vallotta: a teológia tudománya és a kegyesség egymásnak lelkiismerete.

## A svájci ateista, aki a Bibliát népszerűsíti

Peter Rothenbühler, író, újságíró, felhívást tett közzé: *Fiatalok, olvassátok a Bibliát! Önmagában semmi feltűnő nincs ebben a felszólításban, de hogy ezt egy Franciaországban és Svájcban közismert ateista írja le, ez azért már más.*

Rögtön felmerül a kérdés: Miért? Nem kell sokat találgatnunk. Hiszen ha valaki manapság Európa bármely egyetemén irodalmat, történelmet vagy európai filozófusokat tanul, tanulmányoz, tanít, nem kerülheti meg a kontinens 2000 éves kultúrájának alapvető őforrását, a Bibliát. „Olvassátok Shakespeare-t, Goethe-t, Dantet, Montaigne-t, s nem értitek, mi van a János 1,1-ben?” – teszi fel a kérdést a svájci cikkíró. (Hivatkozott helyen ez áll: Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt). „Majd kiesek a székemből” – írja Rothenbühler –, „amikor sok fiatal nem tudja, hogy aki európai világunk irodalmával és eszmétörténetével szembesül, annak a Biblia eminensen fontos, megkerülhetetlen forrás-szerepével is szembe kell néznie”.

A meggyőződéses ateista újságíró miért lett a Könyvek Könyvének egyik média-főkorifeusa? Rothenbühler érvelése határozott és pontos: a Biblia olvasása mellett szól, hogy „gyakorlatilag az egész mai demokratikus állam- és jogrend alapvető értékrendje a Bibliában található”. Ilyenekre gondol a svájci ateista: a Tízparancsolat, a Jézus által hirdetett és megélt felebaráti szeretet, megbocsátás, irgalom, emberi egyenértékűség, melyek nélkül nincs modern állami élet sem.

Szerinte az egyházban tapasztalható negatív jelenségek magyarázzák a fiatalok távolságtartását, illetve, hogy mégis valamiképpen eleget tegyenek a belső lelki parancsoknak, militáns vagy szektás hitek, álhitek, olykor életveszélyes



téveszmék felé sodródnak, vonzódnak. Mert annyi alapvetően bizonyos, hogy valamiféle Isten-kép vagy istenpótlék nélkül nem lehet élni, s ezt a fiatalok egy része ösztönösen érzi, másik része ennek ösztönzésére tudatosan keres. Önkéntes analfabéták a fiatalok a keresztyén értékek tekintetében – írja az ateista svájci publicista.

Az ateista szerint a vasárnapi iskolák és hittanórák kifejezetten hasznosak a társadalom számára, mert a bibliai történetek és az időtlen, kortalan megállapítások, éleltelvek, tanítások dimenziójába lépnek a fiatalok, vagy a gyerekek, s ezek örömmel tölthetik el a szívüket. A svájci ateista szerint még a francia forradalom hármass nagy ideája, a szabadság, egyenlőség, testvériség is Jézus tanításán nyugszik.

Cikkét így fejezi be: „Fiatalok, olvassátok csak úgy egyszerűen a Bibliát! De fejjel és ésszel! A Biblia nem receptkönyv. Hanem valami, amiről érdemes vitatkozni, beszélgetni... amiben érdemes hinni” – hajt fejet végül a Biblia tekintélye előtt Rothenbühler.

**BÉKEFY LAJOS**

## Fricska

Volt egy gyülekezetben egy atyafi, aki állandóan fogadásokat kötött. Mindenre tudott fogadni, és mindig pénzben fogadott, amit aztán elvesztett. Sok háborúságot okozott otthon ez a játékszenvedélye, olyannyira, hogy a felesége megkérte a lelkipásztort, jöjjön el és beszéljen a férjével. El is ment családlátogatásra a lelkipásztor és leül beszélgetni az atyafival. – Nem jól van ez így, fiam. A fogadás egy súlyos

szenvedélybetegség, ami rabságban tartja a lelket – próbálja szép szóval a lelkész. – Tiszteletes úr, ne aggódjon! Nem vagyok én szenvedélybeteg, akkor hagyom abba, amikor akarom – fölényeskedett az atyafi. – Nem olyan egyszerű az, fiam, nem fogod tudni egyedül abbahagyni... – Na, fogadjunk, hogy bármikor abba tudom hagyni! – lelkesedett fel az atyafi.

# HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja  
ISSN 1221-0323  
Megjelenik kéthetente.

**Szerkesztőbizottság:** Ghítea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. **Felőlős szerkesztő:** Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovice (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felőlős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatалokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.